

Què han après les residències de gent gran amb la Covid-19?

Dm, 2/03/2021 per Catalunya Religió

(*Ignasi Escudero -CR*) Les residències de gent gran porten un any en el punt de mira de l'opinió pública. Des que es va iniciar la pandèmia de la Covid-19 aquest centres assistencials, on moltes persones van a passar els darrers anys de la seva vida amb la cura més necessària, s'han vist afectats de ple tant per la vulnerabilitat sanitària de les persones residents com pels efectes que han causat les restriccions imposades per les administracions.

Agents actius del sector i experts consideren que s'ha garantit el major benestar i seguretat que han pogut amb els recursos que tenien a l'abast. Al llarg d'aquest any de pandèmia s'han obert debats com el model d'atenció a la gent gran, la seva protecció i el combat contra la soledat, que va més enllà de les parets dels centres residencials. Malgrat tot, segueix tractant-se d'un àmbit que queda apartat d'un debat serè i garantista, com mostra l'amenaça de [desnonament](#) que amenaça una residència de Barcelona aquesta setmana.

Fins a 8.707 persones han mort a les residències catalanes a causa de la Covid-19 o amb símptomes compatibles. Una xifra que representa un elevat percentatge de les defuncions motivades pel virus a Catalunya.

Per a **Josep Vidal**, membre de la junta de l'[Associació de Centres Sociosanitaris Catòlics de Catalunya](#), l'inici de la pandèmia va estar marcat per la manca de material sanitari adequat. "Vam passar els primers quinze dies sense res", afirma. Amb l'arribada de material i l'ajustament dels protocols el primer embat de la pandèmia va canviar.

"Per nosaltres va ser fonamental canviar de les 'residències bombolla' als pisos confinats", explica Vidal, un canvi que ha estat marcat pel "desconcert" i la "manca de coordinació" entre els departaments de Benestar i Salut.

Per Vidal aquest “divorci” dins de l’administració pública ha estat una gran complicació per fer front a la pandèmia dins de les residències. “A dia d’avui encara ens han de respondre preguntes o explicar qui pagarà el material que hem hagut de posar de més”, critica.

Justícia i Pau, en un [comunicat](#) emès a finals de la segona onada, va destacar que el focus polític en relació a les residències geriàtriques passa per posar fre als interessos privats que s’han interessat en l’obertura ràpida de residències per tal “d’obtenir un benefici econòmic ràpid”.

Model centrat en la persona

Tot i l’angoixa generalitzada, els equips professionals “han donat el 150%”, defensa Vidal. En alguns casos el personal dels centres s’ha confinat amb els residents, per evitar nous contagis. Aquesta entrega, a banda de donar-se en unes circumstàncies excepcionals, ha mostrat el “model d’atenció centrat en la persona”.

Per la professora **Montserrat García**, directora del màster en gerontologia i promoció de l’autonomia personal i docent-investigadora de la Facultat d’Educació i Treball i Social Pere Tarrés-URL, la crisi sanitària ha mostrat que hi ha un model d’atenció fort i ajustat a les necessitats: aquell que se centra en la persona.

“Es tracta de conèixer en profunditat cada persona resident i cenyir-se a les seves necessitats”, afirma. Això passa per “tenir en compte què li agrada menjar, a quina hora prefereix dutxar-se, saber què vol tenir al seu voltant o fins i tot portar els mobles de casa seva”. No es tracta de configurar uns horaris als que s’han d’adaptar els residents, sinó que “el model de gestió s’articula al voltant de cada usuari”.

Blindar les residències

“Un any aïllats és molt de temps, té un gran impacte en la gent gran”, diu García. I és que la Covid-19 no ha estat l’únic factor que ha atacat els centres residencials. La soledat, marcada pel confinament, és l’altre gran cop que ha rebut la gent gran.

García fa una distinció entre estar sol i aïllat. “Dins de les residències els professionals han fet tot el que estava al seu abast”, afirma, però “la manca de xarxa s’acaba convertint en aïllament”. Els residents no estaven sols, tenien al personal del centre al seu costat atenent-los, però “sí que han estat aïllats”, i això “deixa una empremta molt forta” en el benestar i l’autonomia personal.

Un moment de la vida en què ha marcat més és el dol. Tant en la vivència dels darrers dies de la vida com en la pèrdua d’éssers estimats. “No poder veure la teva família abans de morir, o no acomiadar-te del teu avi és molt dur”, assenyala García. Una situació molt extrema que ha portat a replantejar l’acompanyament en molts centres.

La pandèmia ha escapat els protocols d’acompanyament a la mort. Molts d’ells “marcaven que els professionals acompanyaven les 24 hores del dia a la persona si la família no podia ser-hi. No els deixàvem anar de la mà”, detalla l’experta en gerontologia. “Hi ha qui té por, qui s’aferra, i això requereix un contacte pell amb pell que ha desaparegut”, lamenta.

Acompanyament espiritual

L'acompanyament espiritual, de vital importància per a moltes persones residents especialment al final de la seva vida, també s'ha vist afectat. "S'ha atès amb el personal que hi havia", explica Vidal. En alguns centres, on hi conviuen religioses o algun capellà, aquest acompanyament s'ha pogut mantenir sota mínims, però en la majoria de centres "hi ha hagut un dèficit en l'acompanyament espiritual, per les circumstàncies de la pandèmia", reconeix García.